

ПОДАЦИ О УСТАНОВИ/ШКОЛИ	ПОДАЦИ О АУТОРИМА/АУТОРКАМА
Назив школе: Економско – трговинска школа	Светлана Томић, педагог
Место, општина: Параћин	
Школска управа: Јагодина	
Опис примера добре праксе ИО	
Примена знања, вештина и искустава стечених у пројекту “ Менторска подршка ученицима средње школе ромске националности у успешном завршетку школе” на ученике средње школе који су суочени са препрекама за учење и учешће	
Кључне речи: <i>средња школа, социјално нестимулативна средина, менторска подршка ученицима ромске националности</i>	
Опис образовне ситуације ученика и окружења	
<p>Економско – трговинска школа у Параћину је једна од четири средње школе у граду. образује ученике у два подручја рада: економија, право и администрација у четворогодишњем трајању, и трговина, туризам и угоститељство у трогодишњем и четворогодишњем трајању. Школа је средње величине – 22 одељења, око 660 ученика. Специфичност школе је отвореност за промене, стално стручно усавршавање запослених, добри међуљудски односи, сарадња са привредним друштвима и другим школама на домаћем и међународном нивоу, реноме и углед који школа има на локалном и републичком нивоу. Запослени у школи се труде да сваки ученик кроз образовање добије максимум који му је потребан, да сваки ученик добије потребну подршку да развије све своје капацитете и пружи најбољи допринос друштву.</p> <p>Инклузивни развој школе је тема наших планова и активности. Приоритет нам је, како унапређивање компетенције за поучавање и учење, тако и компетенција за подршку развоју личности ученика и компетенција за комуникацију и сарадњу.</p> <p>Уназад неколико година приметан је тренд повећања броја ученика чији су родитељи остали без посла, ученика који долазе из непотпуних и дисфункционалних породица, као и породица које живе у тешком сиромаштву (корисници материјалног обезбеђења и породице без икакве континуиране помоћи). Наши напори су усмерени ка томе да ова деца остану у образовном систему, тј. успешно заврше започето образовање.</p> <p>Од школске 2012/13. године образујемо ученике којима је потребна додатна образовна подршка (ИОП -1 - четири ученика са инвалидитетом). Троје од њих је успешно завршило нашу школу, једна ученица помаже родитељима у</p>	

пољопривредном газдинству, друга ученица (са церебралном парализом) је уписала филолошки факултет у Београду и одличан је студент, док је ученик (са дистрофијом мишића након операције тумора) уписао правни факултет и веома је активан у кошаркашком клубу у Београду за особе у колицима). Четврти ученик, који болује од „дишенове дистрофије мишића“ је ове године успешно завршио први разред – образовни профил трговац – ове године ће променити профил – уписаће се у образовни профил финансијски администратор у четворогодишњем трајању (није успео због недовољног броја бодова да упише ово занимање након завршене основне школе). образујемо и два ученика по ИОП- 2.

Од 2014/15. Наша школа се укључила у пројекат Техничка подршка за инклузију Рома (ТАРИ) у складу са ИПА 2012 програмом за друштвени развој.

Опис добре праксе

ТАРИ пројектом је предвиђено стипендирање одређеног броја ученика ромске националности од стране Министарства просвете изабраних на конкурс. Осим новчаног износа овим ученицима је обезбеђена и менторска подршка. Менторе је предлагала школа, а Министар је одобрио листу изабраних ментора. Из моје школе ја сам предложена за менторку. Менторски рад је подразумевао индивидуални рад са учеником или мањом групом ученика, такође подразумевао је и похађање обука (три модула) за јачање компетенција за подршку развоју личности ученика. Знања стечена овом приликом била су нам драгоцен ресурс. Користила сам их у раду са двоје ученика и у раду са колегама. Након редовних разговора, остварила сам сарадњу са одељењским старешинама, исто тако и са предметним наставницима. Резултати су били добри: менторисани ученици су постепено јачали своје самопоуздање, постајали свесни својих снага и капацитета, појачала се мотивација за учење – успех се побољшао, родитељи су били информисани о свему, правили смо у почетку заједно план будућег напретка, временом је планирање усмерено на развој све више било самостално (ученици и родитељи), укључивали су се у ваннаставне активности, наишли су на прихваћеност од стране вршњака.

Увидевши добре стране концепта менторског рада, почела сам да, у договору са одељењским старешинама и родитељима, радим и са још неколико ученика. Најпре сам радила са ученицима ромске националности који нису успели да добију стипендију, као и са ученицима који долазе из јако сиромашних породица. Током првог полугодишта два пута недељно смо имали састанке, разговарали о проблемима, догађајима, саветовала сам их, упознавала их са техникама успешног учења, начинима конструктивног решавања сукоба. Истовремено сам

се трудила да резултате њиховог труда и напретка промовишем и представим свим члановима колектива. Постали су видљивији. Чини ми се да је то било од велике важности за мотивисање осталих наставника да побољшају свој рад у настави, кроз различите облике индивидуализације, побољшања понуде ваннаставних активности и сл. У другом полугодишту, како су се ученици развијали и осамостаљивали, састајали смо се једном недељно. Састанци су у почетку били индивидуални, касније и групни са разменама искустава и идеја. По потреби позивали смо и родитеље, одељењског старешину, наставнике. Како је време пролазило, јачало се поверење, постале су честе ситуације када ови ученици наврате до канцеларије да ме поздраве, да се похвале, да испричају неки смешни или неки занимљив догађај. По угледу на њих, или заједно, приметила сам, да су поједини њихови другови из одељења самостално долазили по савет, подршку. Најмање једном у полугодишту практиковала сам да одем у одељење и да (у договору и заједно са одељењским старешином) одрадимо радионицу одговарајуће садржине како би одговарајућу подршку добили сви ученици. Ученици су тада имали прилике и да постављају различита питања у вези са конкретним ученицима. Тиме смо допринели разбијању предрасуда које нимало нису ретке када се ради о овим ученицима. У наредној школској години у плану је да у сарадњи са Технолошком школом на занимљив музичко сценски начин обележимо светски дан Рома (8. април). Успоставила сам контакт са локалним удружењем Рома „Бурђевдан“. На локалном нивоу успоставили смо механизме мултисекторске сарадње различитих установа и служби у циљу пружања подршке ученицима из осетљивих друштвених група, а нарочито жртвама породичног насиља (Протокол). На годишњем нивоу представници свих установа и служби се једном састају и евалуирају досадашњи рад, дају предлоге ради превазилажења проблема.

Ученички парламент (координатор сам Тима за пружање подршке раду УП) својим активностима показује сензибиласност за проблеме ових ученика, као и спремност за предузимање акција: нпр. Хуманитарни турнири, пројекат изградње лифта за ученике у колицима. Још увек нисмо успели да обезбедимо довољно средстава за изградњу лифта, али не одустајемо.

Како је концепт менторства дао позитивне резултате применили смо га и у раду са ученицом која се образује по ИОП – 2. Након једне године примене ученица је показала напредак у комуникацији, успели смо да ставимо под контролу ситуацију у одељењу када су поједини ученици исказивали отворено непријатељство. И у овом случају смо напредовали постепено, корак по корак, како се развијало поверење, тако је јачало и самопоуздање и број ексцесних ситуација се смањило. Почетком ове школске године (ученица похађа други

разред) мајка је молила да и даље радим са ученицом као ментор, што смо и учинили. У Развојном плану школе планирали смо да се кроз стручно усавршавање у оквиру установе, број ментора повећа и менторством покријемо већи број ученика.

Професионална добит

Менторски рад је увеликој мери допринео мом професионалном и личном развоју. Знања која сам стекла на обукама била су врло корисна за практичну примену. Размена искустава са колегама из других школа је од драгоцене важности. Препоручујем да се колеге опробају у овом виду пружања подршке. Нема веће радости када делите напредак са људима према којима је живот био веома суров. Да се разумемо, нису то савршени резултати, не иде увек глатко и лако, потребно је пуно стрпљења и разумевања, надасве времена, али су ипак РЕЗУЛТАТИ.

Добити за ученике: остварен напредак у социјализацији; осећај прихваћености од стране вршњака, животно оспособљавање и развој вештине самосталности.

Добити за школу: лепо је када се чују речи похвале и изрази задовољства од стране ученика и родитеља. Уосталом, наш задатак, тј, наша мисија је управо то да образовањем и васпитањем оформимо здраве, одговорне, срећне и способне младе људе.

Уместо закључка: носиоци инклузивног развоја школе су наставници – зато је и њима неопходна системска, континуиранија и благовремена подршка у виду обука, прилика за размену искустава, промоција.